

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

Szavazni A Szerb Takarékpénztár érdekeltejei szembekerültek egymással, kik délután izgalmas lefolyású értekezleten vitatkoztak a likvidálás lehetőségéről, de megállapodásra eddig még nem tudtak jutni

Temesvár, július 7.

indulsz ma, kisebbségi polgár. Szavazni indulsz, hogy szavazatoddal nyilvánítsd kívánságodat: kiket óhajtasz képviselőidül a parlamentben. Hét párt versengett egymással érted. Mindegyik párt népgyűléseken részletesen kifejtette előttd programját. Te kisebbségi polgár azonban átérted, hogy neked egyenesen kell haladnod azon az uton, melyet számodra a kisebbségi sors kimért. Ez az ut az ország alkotmánya és törvényei által van számodra kimérve, az ut szélét pedig kulturális, egyházi, iskolai, politikai és gazdasági jogaid virágai szegélyezik. Ez az ut odavezet, ahol megszűnik másodrendű állampolgárságod és ahol te is kisebbségi születésed dacára egyenlő rangú és egyenlő jogu leszel a többségi nemzet mindenegyfiával. Kisebbségi polgártársam, ma, amikor az urna elé járulsz, hogy ott leadd a szavazatodat, ne feledd el ezt és jusson eszedbe az ország koronás királyának a szava, aki, amikor a választásokat elrendelte, kijelentette, hogy a nép szabad akaratának megnyilvánulását akarja. Egyedül a lelkiismeretedre hallgass. A lelkiismereted sugja meg neked, hogy mivel tartozol fajoddal és kisebbségi néped jövőjével szemben. Neked a parlamentben olyan képviselőkre van szükség akik népedből valók és átértik, átértik minden fájdalmadat, minden panaszodat, akik készek harcolni jogaidért és boldogulásodért. Amikor a magad boldogulása érdekében szavazol, kisebbségi polgár, akkor egyben az ország boldogulása érdekében is cselekszel. Amikor a szavazóhelyiségben a fülke ajtaja bezárul mögötted, szavazatodat úgy adjad le, hogy azzal kisebbségi népednek hasznára válj. A kisebbségi lista választási jele a szorójel. Ha van bennünk egység és összetartás, akkor erőnk e jel által megszorozódik és erőnknek ez a gyarapodása abban nyilvánul meg, hogy jeleltjeinket be tudjuk juttatni majd a parlamentbe. Rájuk pedig nagy szükség van ott, hogy mindnyájunk boldogulásáért, gyermekeink jövőjéért anyanyelvünkért és kulturánkért küzdjenek.

A Temesvári Szerb Takarékpénztár fizetéseképtelensége ügyében bevezetett ügyészi nyomozás első fázisa véget ért azzal az indítvánnyal, amely Hauska Rudolf, Rajna-Rosenthal Gyula, Golubovics László és Löwinger Ernő letartóztatását kérte és amelynek a vizsgálóbíró helyt is adott, de amelyet szökésük miatt fogatosítani nem lehetett. A folytatódó ügyészi nyomozás még fontosabb mint a Hauska, Rajna és Golubovics által elkövetett bűnös üzelmek felderítésére vonatkozó munka.

A nyomozás most már azt igyekszik megállapítani, vajon megfelel-e a valóságnak, hogy a Szerb Takarékpénztárnak úgy az 1925, mint az 1926. évi mérlege hamis volt és hemzsegett a valótlan adatoktól, ferdítésektől,

mert ebben az esetben nemcsak a közönséget, az anyagilag érdekelteket vezették félre a valótlan adatokat tartalmazó mérlegekkel, hanem megtévesztették a törvényszéket is mint kereskedelmi bíróságot, amelyhez a törvény értelmében a mérleget benyújtották. A nyomozás ezen része már nehezebb és körülményes, mert az üzleti könyvek átvizsgálása hosszú időt és alapos munkát vesz igénybe. Ha a könyveket tényleg hamisan vezették és azok alapján hamis mérleget készítettek, — ez a tény viszont Löwinger Ernőnek nyilatkozatából is kitűnik, aki azért vált meg az intézet éléről, mert a könyveket nem találta rendben, — akkor felmerül az a kérdés, miképpen volt lehetséges az, hogy a Szerb Takarékpénztár igazgatósága és felügyelőbizottsága aláírt és hitelesített olyan mérleget, amely hamis adatok alapján készült.

A Szerb Takarékpénztár nyomozási ügyének ez lesz a második fázisa, amikor az üzleti könyvek alapján kívánja megállapítani az intézetnek különösen 1925 és 1926-ban kifejtett működését. Annakelőtte ugyanis a szerb bank szerény keretek között mozgott és csak akkor vágott merészebb üzletekbe, amikor megkapta a devizaengedélyt.

Amennyiben az ügyészi nyomozás és a könyvszakértők jelentése alapján valóban megállapítást nyer, hogy az üzleti könyveket hamisan vezették és a mérlegek szintén hamis adatokat tartalmaztak, úgy ennek következménye csak az lehet, hogy az igazgatóságot nemcsak anyagilag, hanem büntetőjogiilag is felelősségre vonják.

A Szerb Takarékpénztár igazgatósága tegnap délután a bankhitelezők, a kishitelezők, valamint a kisbetétesek képviselőinek jelenlétében izgalmas lefolyású igazgatósági ülést tartott. Az ülésen megjelent Grigorov, a Banca de Scont a Romániai inspektora is, aki kijelentette, hogy bankia ugyan a követelésétől nem áll el, de hozzájárul a likvidáláshoz és ahhoz, hogy a kishitelezők és a kisbetétesek megkaphassák pénzüket, ha az igazgatóság is rendelkezésére áll a kibontakozási akciónak. A többi felszólaló is a békés likvidáció mellett foglalt állást és az az egységes nézet alakult ki az értekezleten, hogy a kisbetéteseket és a kishitelezőket feltétlenül százszázalékosan kell kielégíteni, a Szerb Takarékpénztár igazgatóságának pedig a legsimább likvidáció biztosításáért áldozatot is kell hozni.

Általános meglepetést keltett a

bank igazgatóságának azon álláspontja, amely szerint a Hauska Rudolf volt vezérigazgató által Róth Dezső dr. ügyvéd rendelkezésére bocsátott és azonnal felhasználható három millió lei, valamint a még meglevő négy millió lei vagyonyból végezzék a likvidálást, elégtételt ki a kishitelezőket és a betéteseket. Eme kijelentés körül heves vita indult meg, hiszen ez az összeg nagyon is kevés az igények kielégítésére, különösen akkor, amikor a nagy bankhitelezők követeléseinek kielégítésére csupán a Szerb Takarékpénztárnak körülbelül tízennégy millió leit kitevő követelésére lehet számítani. Az igazgatóság jelenlétében azt hangoztatták, hogy ilyen körülmények mellett mégis csak a csődkerés mellett lesznek kénytelenek dönteni. Két órás tanácskozás után érdemleges határozatot nem hoztak és ma délután folytatják az értekezletet. Felmerült az a terv is, hogy a Szerb Takarékpénztár részvényeseit rendkívüli közgyűlésre hívják össze. Ez a propositio azonban nem jelenthet sokat, hiszen az igazgatóság egyes tagjai a birtokukban lévő részvénytáblákat 1926 augusztusában hatmillió leierért eladták Rajna-Rosenthal Gyulának. Az értekezlet tehát egyelőre meddő maradt és

csak az nyerhet megállapítást, hogy az igazgatóság a békés likvidáció kedvéért akkor hajlandó anyagi áldozatot hozni, ha választott bírósági ítélettel megállapítást nyer, hogy az intézettől ők jogtalanul vettek fel összegeket.

Más oldalról nyert értesülésünk szerint a betétesek kielégíthetése úgy vált volna lehetségessé, ha a nagybankhitelezők élükön a Banca de Sconttal az egyezségi tömegnek rendelkezésére bocsátották volna mindazon értékeket, amelyeket a csődtörvény szerinti kritikus időben megszereztek. Szó volt különösen a Banca de Scont által folyó év január tizenegyedikén megszerzett váltóanyagról. A Banca de Scont ezen váltóanyag kiadását megtagadta és a felajánlott választott bírósági eljárásnak sem volt hajlandó magát alávetni.

LESZÁLLITJAK A VÁMDIJKAT. Bukarestből jelentik: Manoi Iescu volt pénzügyi államtitkár részéről elkészített vámtarifát revízió céljából áttanulmányozzák és ezzel a munkával már legközelebb elkészülnek. A javasolt vámdredukcio átlag harminc és negyven százalék között mozog.

Törzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 3'17'7, Párisban 15'60

Temesvári magánárfolyamok 1927 július 7-én reggel:

(A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai.)

Minden pénznem mellett három számjegy áll. Ezek közül az első átutalást jelent pénznem, a második áruban a harmadik bankjegyet középkeresleten.

Angol font: 795'00—798'00—800'00, dollár: 163'50—164'00—163'50, dinár: 2'88 külföldi, 2'83 belföldi, 2'83 effect, hollandi forint: 65'50—65'70—65'70, francia frank: 6'41—6'44—6'40, olasz lira: 9'09—9'11—9'10, cseh korona: 4'85—4'87—4'75, osztrák silling: 23'00—23'10—23'00, német márka: 38'85—39'00—39'00, magyar pengő: 28'55—28'70—28'70, svájci frank: 31'50—31'60—31'60.

Terményárak:

Buza 700, árpa 500, rozs 600, zab 450, tengeri 520 lei métermázsanként ab feladóállomás.

Minden magyar arra a listára szavaz, melynek jele

Hirek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Piața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4

Telefonszámaink:

Szerkesztőség: 2—52

Kiadóhivatal: 2—52

Nyomda: 10

Felelős szerkesztő lakása: 2—42

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 3 lei, az ókirályságban 4 lei. Külföldön előfizetési díj egész évre 900 lei, fél évre 500 lei.

Felelős szerkesztő:

VUCHETICH ENDRE Dr.

Tanfolyamok

az iparosok továbbképzésére

Temesvár, július 7.

Igen életrevaló eszmét vetett fel és valósít meg a temesvári kereskedelmi és iparkamara akkor, amikor augusztus hónaptól kezdve a folyó év végéig a mesterek részére továbbképző tanfolyamokat rendez. Az ipartestület szakosztályai elnökeinek tegnap megtartott értekezletén olyértelmű megállapodás jött létre, hogy elsősorban a szabók, cipészek, asztalosok és fodrászok részére rendezik a továbbképző tanfolyamokat, amelyeket követni fognak több évre terjedő program keretében a többi iparágak részére rendezendő kurzusok. A tanfolyamok előadói külföldi elismert szakelődők lesznek és a tanfolyamokat legeredményesebben hallgató mesterek megbízást fognak kapni a kamarától arra nézve, hogy azok részére tartsanak tanfolyamokat, akik az elsőként nem vettek részt, továbbá a segítők és a kamara kerületében levő városok iparosságára részére is tartsanak tanfolyamokat. Elhatározta továbbá a kamara, hogy az ipartársulati szakosztályok által ajánlott több mestert fog tanulmányi ösztöndíjban részesíteni és ezeknek az lesz a feladatuk, hogy külföldön a helyszínen tanulmányozzák az iparágak fejlődését és tapasztalataikról szaktársaiknak hazajövetelük után beszámolhassanak. Ezenkívül augusztus hónapban a kamara ama kiskereskedők részére, akik a könyvvezetésben nem járatosak, gyakorlati tanfolyamot rendez avégből, hogy az utóbbi időben kiadott törvényekben előirt könyvvezetéshez szükséges ismeretekre szert tegyenek. Ezek a célirányos tervek Oprea János kamarai elnök kezdeményezését dicsérik aki mindenkor szívén viseli a kereskedelem és ipar ügyeit és ezzel az akcióval komoly áldozatkészséget is tanúsít.

— **Pacha püspök nyári szabadsága.** Pacha Agost püspök három heti gyógykezelésre Marienbadba utazott.

— **A külügyminiszter letette az esküt.** Bukarestből jelentik: Titulescu külügyminiszter Bratianu Jonel miniszterelnök jelenlétében tegnap délelőtt letette az esküt Ferdinánd király kezébe. Az eskütétel Szinájában ment végbe és az uralkodó utána magánkihallgatáson fogadta a külügyminisztert. Titulescu ma veszi át a külügyi tárca vezetését.

— **Az igazságügyminiszter Temesvárott.** Stelian Popescu igazságügyminiszter a választások után ellátogat Temesvárra és ez alkalommal megvizsgálja az összes bírósági intézményeket.

— **Szünet a magyar politikában.** Budapestről jelentik: Bethlen István magyar miniszterelnök szabadságra indul. Távollétében Vass József népjóléti miniszter helyettesíti. Scitovszky Béla belügyminiszter szintén szabadságra megy.

Kloroformos rablók vakmerő betörése

egy postatiszt lakásába, melyet teljesen kifosztottak

Arad július 7.

Erdei Gábor aradi postatisztviselő a város külső részében egy földszintes házban lakik. A postatiszt éjjel mindig nyitva hagyja az ablakot. Tegnap éjjel is nyitott ablak mellett aludt Erdei postatiszt, aki mélyen aludhatott, mert nem ébredt fel arra a neszre, amikor a földszintes ablakon keresztül betörők hatoltak be a szobába. A betörők valószínűleg készenlétben tarthatták a kloroformmal átitatott kendőt, amikor az ágy felé közeledtek. Az altatószerrel átitatott kendőt a postatiszt orrára tették, amely

megtetete a kívánt hatást, mert Erdei mély kábulatba esett. A betörők erre a legnagyobb nyugodtsággal hozzáfogtak munkájukhoz és a lakást a szó szoros értelmében teljesen kifosztották. A szekrényeket kinyitották, a fiókokat kifeszítették. Minden hordozható holmit elvittek, semmi sem maradt vissza, ami értéket jelentett. Az ablakon keresztül vitték el a lopott holmit és az ablakon keresztül távoztak el munkájuk végén a jól sikerült fogás után a betörők. A rendőrség nyomozza a kloroformos rablókat.

Az élet két szegény nyomorultja

munka és lakás hiányában öngyilkosságot követett el

Temesvár, július 7.

A munkanélküliség sok családot borított komoly gondba. Temesvárott néhány ezer munkás van, aki kezeit hónapok óta hevertetni kénytelen. Két munkást most a nyomor és nélkülözés arra birt, hogy önként akarjon megválni az élettől.

Mindketten olyan sajnálatra méltó állapotban voltak, hogy még lakásuk sem volt, ahol nyugodtan készülődhetek volna a halálra.

Kiss István hatvankét éves bakovai születésű napszámos napok óta kereset nélkül bolyongott az utcákon. Tegnap belopózott a Szilágyi-utca 37. számú háznak az udvarára és ott egy eldugott zugban zsebkesével mindkét kezén felvágta az ereket. A házbeliük úgy fedezték fel a szerencsétlen embert, hogy

— **A temesvári piaristagimnázium új igazgatója.** Brach József, a temesvári piarista főgimnázium igazgatója, ezen állásáról lemondott és a rend főprovinciálisa a temesvári piarista gimnázium élére Sütőry Istvánt, a temesvári piarista gimnázium tanárát nevezte ki.

— **Rendőrségi kinevezés.** A belügyminiszter Giulan Árpád aradi rendőrigazgatót a temesvári rendőrprefektúrához delegálta.

— **Titulescu lelkes barátja Olaszországnak.** Rómából jelentik: A Giornalo d'Italia hosszú cikkben foglalkozik Titulescu román külügyminiszterrel, akiről megállapítja, hogy Olaszország lelkes barátja. A lap szerint Románia külképviselőjében rövidesen nagyarányú személyi változások várhatók.

— **Szigoru vizsgálat a volt aradi prefektus ellen.** Aradról telefonálják: Tegnap délben Aradra érkezett Butoi belügyi vezérfelügyelő, aki ki több fontos ügy megvizsgálása miatt jött. A legfontosabb a Boneu Vazul volt prefektus elleni feljelentések kivizsgálása. A belügyminiszteriumhoz tudvalevőleg több feljelentés érkezett Boneu Vazul prefektus ténykedése ellen és ezeket a vádakot fogja a belügyi vezérfelügyelő megvizsgálni. A Record autóbuszvállalat és a város közötti harc előzményeit és fejleményeit is meg fogja vizsgálni a belügyi vezérfelügyelő, miután ebben az ügyben is több rendbeli feljelentés érkezett a belügyminiszterhez.

— **Nyári szünet a bíróságoknál.** A temesvári járásbíróságon és a törvényszéken tegnap óta hivatalból elhalasztották az összes tárgyalásokat és azok július tizenegyedikéig bezárólag szünetelnek. Viszont július tizenötödikén megkezdődik a hivatalos nyári szünet, amely szeptember tizenötödikéig tart és csak a szüneti tanács működik.

nyöszörgéseire lettek figyelmesek. Az előhívott mentők a kórházba szállították.

Tegnap délben a gyárvárosi állami tanítóképzőintézet közelében a járőkelők az uton egy eszméletlen állapotban levő férfit találtak. Azonnal telefonáltak a mentőkért, akik az illetőt kórházba szállították, hol megállapították, hogy lúgkőoldatot ivott. Gyomormosást végeztek rajta és mikor jobban lett, elmondta, hogy neve Zappel Károly és negyvenkét esztendőes munkás.

Már régen munka nélkül van, sorra eladogatta minden ruháját és utóbb már lakást sem tudott tartani.

Annyira elkeseredett, hogy meg akart halni. Az orvosok remélik, hogy mindkét életuntat sikerülni fog az élet számára megmenteni.

— **Tisztázódik a politikai élet.** Bukarestből jelentik: A liberális párt félhivatalos lapja, a Viitorul, megállapítja, hogy a leutóbbi politikai események kifejlődése siettetni bizonyos politikai csoportok likvidálását. Így különösen letűntnek tekinthető az egész ország területén a néppárt. A jelenlegi választások azonban kivetik a politikai életről Jorga csoportját is. A lap azt hiszi, hogy ez a politikai élet tisztázódására vezet annál is inkább, mert ezeknek a politikai csoportoknak a vezetői közül többen bűnösök a háboru utáni politikai káosz kifejlődésében.

— **Lassan halad a felemelt nyugdíjak kifizetése.** A kormány a nyugdíjasok számára nyugdíjmelést engedélyezett, mely az 1922. év előtti nyugdíjazottaknál negyven, az 1922. és 1925. évek között nyugdíjazottaknál hatvan és az azóta nyugdíjazottaknál pedig husz százalékot tesz ki. A nyugdíjak kifizetését Temesvárott tegnap kezdték meg, azonban az olyan lassan halad, hogy tíz nap alatt sem lesz befejezhető. Mindössze három tisztviselő dolgozik ezzel és szegény öreg nyugdíjasoknak, akik félnapokon keresztül ácsorognak, két-három napon keresztül kell jelentkezni, amíg sorra kerülnek.

— **Visszaveszik a törvénytelenül kiutalt pénzeket.** Bukarestből táviratozzák: A pénzügyminiszter bizottságot nevezett ki a pénzügyminiszterium könyvelési szakértőiből, akiknek feladata lesz felülvizsgálni az Averescu-kormány által június elseje és negyediké között kibocsátott törvénytelen utalványokat. Az így megállapított összegeket a kormány vissza fogja venni rendes behajtási uton mindazoktól, akik ilyen kiutalásokban részesültek.

* **Női-panama és finom filckalpok** legelőnyösebben N. C. Daniel cegnél a gyárépületben József-tér 12.

AZ UJ PARLAMENT KIRALYI KÉZIRATA. Bukarestből jelentik: A Cuvantul beavatott helyről úgy tudja, hogy az új parlament megnyitása alkalmával felolvasásra kerülő királyi kézirat a jelenlegi kormányról és a parlamentről is, mint nemzeti parlamentről fog megemlékezni, amely a pártokon felül áll. A Cuvantul hozzáfűzi, hogy Bratianu Jonel azért vallja kormányát nemzeti kormányának, mert abban Argetoianu, Stelian, Popescu, Lupu, valamint Titulescu is mint pártönkivüliek szerepelnek és csak a nemzet érdekeinek figyelembe vétele mellett vállaltak tárcát.

— **Tatarozzák a rendőrség épületét.** A temesvári rendőrprefektúra tudvalevőleg katonai épületben van elhelyezve, amelyet már többször el kellett volna hagynia, de mégis benne hagyták még egy-két évre. A hadügyminiszter most felszólította a rendőrprefekturát, hogy gondoskodjék az épület tatarozásáról. A rendőrprefektúra ennek folytán felszólítja az építésszereket, hogy a javítási munkálatokra vonatkozó ajánlataikat minél előbb tegyék meg. Az erre vonatkozó feltételek Thoresz Adám rendőrprefekturái számvevőnél tudhatók meg.

— **A tisztviselők szavazásának megkönnyítése.** Bukarestből jelentik: Az összes miniszterek távirati körrendeletet intéztek az ország illetékes hatóságaihoz, amelyben utasítják a hivatalvezetőket, hogy a szavazás megejtése végett a tisztviselőknek csütörtökre szabadságot engedélyezzenek.

— **Temesvári műegyetemi hallgatók lengyelországi kirándulása.** A varsói műegyetem tanulmányutra hívta meg a temesvári műegyetem harmad- és negyedéves hallgatóit. Julius tizenötödikén kel utra a temesvári műegyetemi hallgatók ötven tagból álló kiránduló társasága Varsóba, ahol meglátogatják Lengyelország legfontosabb ipari vidékeit. A kirándulást Mardan Dionis, a temesvári műegyetem tanára, dohánygyári igazgató szervezte és ő vezeti a hallgatókat. A kirándulás rendezéséért külön elismerés és díszéret illeti Mardan igazgatót, aki mindenkor készséggel áll a diákság támogatására.

— **Női pilóta világrekordot javított.** Párisból jelentik: Rasche Edit ismert német repülőnök Hessenből Párisba repült és ezt az utat hét óra és harminchárom perc alatt tette meg. A le bourgeti repülőtéren nagy ünnepélyességgel fogadták. Londonból egy másik pilótanő kiváló teljesítményéről érkezik hír. Lady Baille pilótanő tizennyolcezer lábnyi magasságra repült és ezzel új világrekordot állított fel.

* **Szabadon választhat a szabók közül, de legjobban teszi, ha Wenczel János Besenyey telepi szabót választja, aki kilenczáz leiert készít modern öltönyt.**

— **Leleplezett összeesküvés.** Athénből táviratozzák: Az athéni rendőrség jólszervezett összeesküvést leleplezett le. Az összeesküvő csoport, csupa antifascista olasz emigráns, levegőbe akarta röpíteni az athéni olasz követiséget. A letartóztatottaknál eszközölt házkutatás alkalmával két láda dinamitot találtak.

— **Igazolvány nélkül nem lehet szavazni.** A választási igazolványok kiadása a tegnapi nappal véget ért és mindazok, akik nem váltották ki az igazolványaikat, tekintettel arra, hogy anélkül nem léphetnek be a szavazóhelyiségbe, nem szavazhatnak és nincsen mód arra, hogy a választási elnökök megengedjék részükre a szavazást. Azoknak a névsorát, akik igazolványaikat nem váltották ki, a választások után összeírják és a törvény értelmében ötezer lei pénzbüntetéssel sújtják. Ez ellen kifogást lehet majd beadni a temesvári járásbírósághoz, amely indokolt esetben felmentheti az illetőt a pénzbírság fizetése alól.

— **Bécsbe szakadt magyar színészek.** Budapestről jelentik: Halmay Tibor, a lugosi származású jeles táncoskomikus, továbbá Békefy László és Molnár Vera véglegesen megválnak a magyar színpadoktól. Mindhárman Bécsbe szerződtek Grünbaum Fritz revüszínházába.

— **Magyar katonai attasé Londonban.** Londonból jelentik: Az angol kormány Magyarország és Németország katonai ellenőrzésének megszüntetése után katonai attasét küldött Budapestre és Berlinbe. Magyarország most küldötte el a maga katonai attaséját Londonba. Legközelebb Olaszország is küld katonai attasét Budapestre.

— **A tanoncok könyvei és iskolaszerei.** Az ipartestület előljárósága ismételt felhívja a mestereket, hogy a tanoncok könyveit és az iskolaszereket hozzájuk be, annál inkább, mivel előreláthatólag a jövő évre az ipartestület szerzi be azokat és látja el iskolaszereket a tanoncokat.

— **Villamoskoesit döntött fel a vihar.** Moszkvából jelentik: Odessa és környékén rettenetes vihar dühöngött. A vihar olyan erős volt, hogy a kikötőben horgonyzó hajókat a tengerre vetette, a városban egy villamoskoesit a sinekről feldöntött. A kár igen nagy. A viharok eddig hat halott és negyvenhárom sebesült áldozata van.

• **Jégszekrények, fagyaltgépek, email- és alumíniumárak legolcsóbban és legjobb kivitelben Scherter Ottónál, Temesvár-Belváros.**

— **Sulyos verekedés a bolgár parlamentben.** Szófiából táviratozzák: A sobranje tegnapi ülése hangos volt a botrányoktól. Az ellenzék éles közbekiáltásokkal zavarta Chiamilef képviselő beszédét, majd egy Baef nevű képviselőt a kormánypart két tagja véresre vert. Az ellenzék képviselők szabadították ki megtámadott társukat. Az ellenzék tüntetőleg kivonult az ülésteremből és mindaddig nem tért vissza, amíg az elnök az inzultáló képviselőket a mentelmi bizottság elé nem utasította.

— **Megalakult a Fiatska-esőd választmánya.** A Fiatska-esődben tegnap folytatták a követelések elismerését. A követeléseket első- és másodosztályú követelésekre osztották fel. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy a esődbíróság ügyvédi költség fejében közel másfélmillió követelést ismert el. Megalakult a esődválasztmány is, amelynek tagjai Berger Ármán dr., István Péter dr., Gábor József dr., póttagjai: Weisz Artur dr. és Polacsek Ármán dr.

— **Jótekonycélú nyári ünnepély.** A Marasti jótekonycélú társaság szombaton, július kilencedikén és vasárnap, július tizedikén nagyszabású nyári ünnepélyt rendez a Lunaparkban. A közönséget két zenekar fogja szórakoztatni. A fényes tűzijátékon kívül lesz tombola, konfetti, virágcsata, szerencsekerék. A rendezés Licea őrnagy, a Marasti társaság felügyelője kezében összpontosul, ami biztosíték arra, hogy az ünnepség minden tekintetben sikerül.

— **Konstantinápoly új nevet kap.** Konstantinápolyból jelentik: Mustafa Kemal pasa nemrég török államfői minőségében meglátogatta Konstantinápolyt. Ennek az emlékére Konstantinápolyt Mustafa Kemalra akarják átnevezni és erre vonatkozólag már legközelebb indítványt is terjesztene az angorai parlamentnek.

Fegyencnek nem szabad életet menteni mert az ellenkezik a szigorú fegyházi szabályokkal

Newyork, július 6.

A Sin-Sin-fegyház közelében a Hudson folyamon egy csónak, amelyben három fiatalember ült, felborult és az utasok a vízbe merültek. A folyó partján ugyanekkor ezerkétszáz fegyenc tartózkodott, akik közül többen a vízbe akartak ugrani, hogy a fuldolókat megmentésük. Ebben azonban a fegyőrök megakadályozták őket. A fegyencok zúgolódtak emiatt, mert tehetetlenül kényszerültek nézni, miként pusztul el a vízben a három fiatalember. A fegyencok végül is áttörték a fegyőrök első kordonvonalát, hogy erő-

szakkal is siethessenek a szorongatotak segítségére. Azonban a fegyőrök az utolsó pillanatban ezt is megakadályozták. A fegyencok erre a fegyház igazgatója elé járultak, elpanaszolták az ügyet, a fegyőrök megbüntetését követelték és kijelentették, hogy követelésük visszautasítása esetén éhségsztrájkba kezdenek. A fegyőrök meglepetésükre és hangsúlyozták, hogy szigorúan a fegyházi szabályokhoz tartották magukat. Bizarr játéka a véletlennek, hogy a büneikért bünhődő fegyencet éppen a törvény szigorja akadályozta abban, hogy egy jó tettet cselekedjenek.

Az ekszpressz egy mozdonyba szaladt Marosillye állomás előtt és egy vasutas meghalt

Arad, július 7.

Tegnap az a hír terjedt el, hogy Marosillye állomáson nagy vasuti szerencsétlenség történt. Allítólag nyolc ember haláláról és harmincöt ember sebesüléséről tudtak azok, akik a hírt hozták. A katasztrófa híre tulzolt volt és a szerencsétlenség következőképpen történt: Az Ilie állomáson indulásra készülő Ilie-lugosi vicinális vonat mozdonya, az állomáson kívül éppen utra készült és az állomás felé igyekezett. Az állomásról pedig éppen akkor kifelé haladt az Arad-bukaresti expresszvonat, amely akadálytalanul kifutott az állomásról, mert a pálya szabadra volt állítva. Az állomás előtt

az expresszvonat belefutott a még mozgásban levő vicinális mozdonyba. A karambol nem idézett elő nagy rázkódást, mert mind a két mozdony vezetője fékezett. Az expresszvonat utasai között azonban pánik tört ki. A gyorsvonat mozdonyának jobboldali hengere összetört, de nagyobb baja nem történt. A vicinális vonat szerkesztésének baloldali hengere összetört és az ott lévő fűtő sulyos sérüléseket szenvedett. A fején és a kezén sebesült meg a fűtő oly sulyosan, hogy még az éjjel folyamán meghalt. A CFR aradi üzletvezetője megindította a vizsgálatot a szerencsétlenség részleteinek kiderítése érdekében.

— **Az utcán megverték a rendőrök.** Kristóf József huszonnégy éves molnár, aki a Rónácon lakik, este tíz óra után menyasszonyától igyekezett hazafelé, amikor több rendőrrel találkozott, kik pofozni, ütni kezdték és csak soká engedték utjára. Kristóf József az esetről jelentést tett a rendőrprefektúrán.

— **Kavarodás az olasz hadgyakorlatok miatt.** Milánóból jelentik: A francia lapok arról írják, hogy az olaszok a Mont Cenisen tartott hadgyakorlatok alkalmával átmentek francia területre és ott több francia falut elpusztítottak. Az olasz kormány hivatalosan cáfolja a francia rémhíreket és kijelenti, hogy Olaszországnak szerződés értelmében joga van azon a területen gyakorlatozni és amennyiben az ottani lakosságot károsodás éri, azt száz százalékban megtérítik.

* **Figyelje júliusi olcsó levélpapír kirkatunkat.** Valódi 14 karátos arany töltőtoll 250 lei. Fenyo, Belváros, Mühle-ház.

— **Elvesztett iratokat találtak.** A Józsefvárosban az utcán Zádor Imre bázisai lakos nevére szóló igazolványokat találtak. Az iratokat azok igazolt tulajdonosa a józsefvárosi rendőrségen veheti át.

— **Miga Mariorát szabadon bocsátották.** Megirtuk annak idején, hogy Miga Mariorát, aki hamisított iskolai bizonyítvánnyal a temesvári törvényszék hivatalnoknője lett, letartóztatták. A törvényszék tegnap foglalkozott Miga Mariora felfolyamodásával és elrendelte a főtárgyalásig való szabadon bocsátását.

— **Ötvenemeletes felhőkarcoló.** Newyorkból jelentik: Hozzáfognak egy ötvenemeletes felhőkarcoló építéséhez, amely csupa bérlakásokból áll. A ház földszintjén levő vendéglő teljes penzióval fogja ellátni a lakókat, továbbá közös takarító és kiszolgáló személyzet fog a bérlők rendelkezésére állani, akiket bár mikor megrendelhetnek és akiknek munkájuk befejezése után el kell hagyniuk a lakást. Az egyik bérlő már 50.000 dollár előleget adott az egyik lakásra, amely 20 szobából áll.

— **Közepes termésre van kilátás.** Bukarestből táviratozzák: A földművelésügyi miniszterium statisztikai hivatala most adta közre az idei terméskilátásokról szóló jelentést. A jelentés kiemeli, hogy a multheti viharok sok helyen lerontották ugyan a terméskilátásokat, de mégis közepes jó termésre van kilátás, amely a tavalyi termésnél legalább tíz százalékkal jobbnak ígérkezik.

— **Nemzetközi kardverseny.** Budapestről táviratozzák: Cremonában tegnap dönt el a nemzetközi kardverseny és a döntőbe Biny olasz és Gombos Sándor dr. kerültek. Biny legyőzte Gombost és kilenc győzelemmel a verseny első helyezette lett. 2. Gombos Sándor dr. (magyar) nyolc győzelemmel. 3. Kasimir (német) hét győzelemmel. 4. Petschauer (magyar) hat győzelemmel.

— **Munkában a orosz hóhér.** Rigából jelentik: A szovjet folytatja szigorú ítélkezéseit. Legutóbb Haiden gróf volt cári századost végeztette ki a véstörvényszék. A kivégzések miatt az elkeseredés folyton növekszik. Csernogovban agyonverték a Pravda című hivatalos lap egyik munkatársát. Rigában nyolc orosz kémét letartóztatták.

Lábizzadás és ennek kellemetlen következményei kellemetlen égési fájdalom ellen **PEDISAN** lábsó a legbiztosabban segít.

— **Anyakönyvi hírek.** Születtek: Krével Adalbert, Werne Katalin, Vogelev Iván. Meghaltak: Simon Mária 52, Bartók István 43, Berwanger János 83 éves korában.

* **Zsuzsi mai étlapja:** Burgonyaleves, töltött-káposzta, sertéskaraj garnirozva, saláta és piskótarolat bor-satóval. Ára 50 lei, házonkívül is kapható.

Sport

— **Ma kezdődik a teniszverseny.** A Sportszövetség által rendezett nemzetközi teniszverseny ma délután veszi kezdetét. Tegnap este történt meg a játékosok kisorsolása. A számos külföldi játékoson kívül szép számmal neveztek aradiak, kolozsváriak, lugosiak, és a bukaresti bajnokok. Értesülésünk szerint Kherling Béla legjobb esetben csak a hó tizennyolcadikán érkezhettek meg. Kherling már az első fordulóban Poulieffel, a román bajnokokkal került össze, ami élvezetes és rendkívül érdekes sportesemény számba fog menni.

— **Román munkás csapat győzelme Prágában.** A román munkásfutball-csapat győzelmét hozza a táviró Prágából. Csehszlovákiában most tartják az évente szokásos munkás-olimpiád, amelyen a román munkás csapat is részt vett. A román futballcsapat, amelyben Temesvárról Püllök, Buza és Steinbach, TMTE játékosok szerepeltek, szép játék után 2:1-re legyőzték a jönevű csehszlovák munkás csapatot. A román munkás csapat ezzel a győzelemmel a második helyre került és legközelebb a magyarokkal méri össze erejét.

Nagyobb bank-praxissal keres jóírásu

irattárost

azonnali belépésre.

Ajánlatokat „Bank” jelígre a kiadóba. (1000)

Házhelyek

hosszu részletre közvetlen a Petőfi csárda mellett

feltűnően olcsó árban kaphatók a helyszíni irodában.

Ugyanott téglák is kaphatók.

Apró hirdetések

Egy szó ára 3 lei. Vastag betűvel 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei.

Alláskeresőknél 25 százalék engedély. Díj előre fizetendő.

Házasság

Leveleznék későbbi házasság reményében olyan intelligens urileánnyal, akinek be rendezett legalább kettőszobás lakása és kelengyéje van. Levelet „Házasság” jelgére a kiadóba küldjenek.

Hölgyeim! Volnának-e hajlandók 2 intelligens urival levelezni. Nem vagyunk Temesváron, hanem Déván és bizony nagyon unatkozunk. Házasság későbbben, ha lelki- leg megismerjük egymást, lehetséges. Levelet szöke hölgye-től kérünk „Déva” jelgére a kiadóba, ahonnan az továbbbitva lesz.

Alkalmazás

Ügyes gyors- és gépirónó jó fizetéssel és nagy gyakorlattal felvétetik. Ajánlatokat perfect munkaeértől kérek „Ügyes” jelgére a kiadóhivatalba.

Kellemes állást és otthont talál intelligens leány vidéken, aki némétül perfectül beszél és ír, egy leánygyermek mellett. Csakis urileányok leveleit kérem „Kellemes” jelgére a kiadóba.

Ügyes segéd a festékszaktamból felvétetik. Ajánlatot eddigi működés leírásával „Arad 2” jelgére a kiadóba küldjenek.

Tisztesseges mindenés, gyermekszerető, ke-restetik. Cim a kiadóban.

Allást keres

Önálló könyvelő, magyar-német levelező bankgyakorlattal azonnali belépésre állást keres. Szíves megkereséseket „Könyvelő, levelező” jelgére a kiadóba kérek.

Kezdő gép- és gyorsírónó román nyelvtudással állást keres azonnalra. Cimet kérek a kiadóba.

Masamondó nagy gyakorlattal állást keres helyben vagy vidéken. Mayerné, Gyárvaros Bárány-utca 21

Lakás

2 szoba konyhás fürdőszobás lakás kerestetik bármely városrészben. Cimet a kiadóba.

Azonnali beköltözésre keresünk 4 szobás modern nagyon szép lakást. Ajánlatokat teljes címmel kérek a kiadóba.

Butorral együtt átadnám 3 szobás lakásmat. Reflektánsok ajánlatait kérem „3 szoba” jelgére a kiadóba.

Adás-vétel

Könyvberendezés szép kivitelben eladó. Wirth, Józsefváros, Rózsa-utca 23. (1001)

Nagyon szép és értékes könyvtárat vennék. Ajánlatokat „Könyvek” jelgére a kiadóba.

Gramofon lemezekkel együtt eladó. Cim a kiadóban.

Kerit fonott székeket és asztalt vennék. Cimet kérek a kiadóba.

Utazóböndöt keresek megvételre. Cimet a kiadóba.

Uj malomkő 2 pár 36 collos felszereléssel együtt eladó. Bocşa tanító, Ghirac.

Különféle

Elektromosan hegesztünk motorfejeket, tengelyeket és géprészeket teljes garanciával **Friedrich Testvérek** hegesztő-telepe, Timisoara. (908)

Sürgösen kerestetik 100.000 lei kölcsön magas kamatra. Ajánlatot kérek „100.000” jelgére a kiadóba.

Ha szép akar lenni,

használjon KULKA-féle lilium-tejkrémet, lilium-tejszappant, liliumpu- dert, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Emil városi gyógyszerárában, a „Fekete Sas-hoz”, I. Szentgyörgy t. r.

Gyakorlott
szabászok
és
gép-keresztülvarrók
felvétetnek azonnal
„Astra” Cipőgyár R.-T.

NYUGAT

július 1-i száma megjelent. Vezető helyén ezuttal egy nagytehetségű fiatal erdélyi költő: **Imecs Béla** tizenkét versét találjuk. A fiatal írónemzedék köréből két prózairót is bemutat a szám, **Ádám Gábor** és **Szé- kely Tibor**, akik novellákat írtak. A szépirodalmi részben szerepel még **Gyulai Márta** két próza-költeményével, **Laczkó Géza** és **Móricz Zsigmond** elbeszélésekkel, **Kosztolányi De- zső** versekkel, **Kassák Lajos** pedig önéletrajzával. **Ignotus** „Amerika s a kultura” címen írt tanulmányt, a kritikai rovatban különösen érdeklődésre tarthat számot az a három cikk, amelyben **Tersánszky, Kosztolányi** és **Kassák** méltatják **Szomor- y Dezsőnek** „Levelek egy barát- nómhoz” c. most megjelent mű- vét **Török Sophie** Jászai Mari emlékirataiból ír, **Móricz Zsig- mond** **Simon Andor** verseiről, **Kürti Pál** **Moissi-ról**, **Kárpáti Aurél** **Pásztor Vajda-regényéről** stb.

A szám közli azokat a rend- kívül kedvezményeket, amelyeket a NYUGAT ujonnan belépő előfizetői élvezhetnek, akik többek közt 10 regény, 70 novella, 100 vers és 500 cikk olvasásához juthatnak a NYUGAT múlt évfolyamainak megvásárlá- sával, amiért 1250 lei eredeti ár helyett mindössze 500 leit és tényleges portóköltséget számít fel a kiadóhivatal.

A Nyugat előfizetési ára negyedévre 250 lei.
Egyes szám ára 50 lei.

Főbizományos:

„PALLAS”
könyv- és lapterjesztő vállalat
CLUJ.

GRAND HOTEL PARK NAGYSZÁLLODA

BUDAPEST VIII., Baross-tér 13.

Telefon: J. 330-82, 331-83.

Budapest legnagyobb és legkényelmesebb szállodáinak egyike 200 szobával a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával szemben. Központi gőzfűtés, állandó meleg és hideg vízszolgáltatás. Szobák 3 pengőtől feljebb. Kitűnő konyha. Fajborok. Családi kávéház elsőrangú cigányzenével, nyári terasszal. Különtermek.

A ZYKLON és HORA-eljárás

a házi, malmi, kerti és mezei kártékony- állatok sikeres pusztítására.

a) A Zyklon-eljárás:

Mi a Zyklon?

Egy bádogdobozban légmentesen elhelyezett kéksavtartalmu és fölszórásra alkalmas anyag, mely fölszórása után a levegővel érintkezésbe kerül, igen veszedelmes méregtartalmát gáz alakjában leadja. Rövid 10 perc alatt a gázolás alatt álló helyiség a legkisebb repedésig egy igen erős hatása, egyenletes kéksavkeverékkel lesz telítve.

Mit nyújt a Zyklon?

Megöli a lisztmolyt minden fejlődési formájában, a petétől a pillangóig. A Zyklon ennélfogva egy valóságos megváltást jelent malom- nak és molnárnak egyaránt. Megöli a szalonnabogarat dohánygyárakban, dohánybevéltőkben és dohányraktárakban, a rézbogarat kefégyárakban, bőrgyárakban és gyapjufonódákban, a hol is utóbbiakban a gyapjumotrin- gokat és a fonalút megrája és tetemes károkat tesz benne. Megöli a házi, illetőleg a ruhamolyt, mely a párnázott butorokban, szőnyegekben és ruhaneműekben nagy pusztításokat végez és megöli a szőrmemolyt szücsmühelyekben és raktárakban, hol pusztításai révén a tulajdonost úgy anyagilag, mint erkölcsileg is megsemmisíteni képes. Megöli a poloskát petéivel együtt. Megöli a patkányokat és egereket malmokban, laká- sokban, gyárüzemekben és műhelyekben, a vágóhidakon levő hűtőhelyiségek- ben stb. stb. Megöl valamennyi kártékony rágcsáló állatot és kártékony férget hajókon, vasuti kocsikban és lakásokban.

Mik a Zyklon-eljárás előnyei?

Nem okoz semmiféle anyagrongálást. Tudniillik: nem rongál meg sem butort, sem berendezési tárgyakat, nem támadja meg az arany, ezüst, fém vagy bőrtárgyakat és az élelmiszerekre sem gyakorol semmiféle káros befolyást. Malmok, melyek Zyklonnal lettek gázolva, egy jó minőségű és korlátlan tartosságú árut szállíthatnak, egy molypete nélküli lisztet, mely a vevő részéről minden felszólamlást kizár. A lisztmoly okozta nagy liszt- vesztességek egy csapásra megszűnnek és a gépekben és szitákban nincs több dugulás. Gyár, műhely, ház, malom vagy lakás 1-2 nap alatt kigáz- oolható és féregmentesen átadható.

Mennyibe kerül egy Zyklon-gázolás?

Olcsóbb, mint az ez idő szerint gyakorlatban levő bármelyik irtó- eljárás, mert a butor és berendezési tárgyakat nem kell kirakni egyetlen helyiségből sem, mert a gázolás nem okoz semmiféle rendetlenséget és főleg, mert az eredmény minden körülmények között biztos.

Ki eszközöl Zyklon-gázolást?

Kizárólag a „Salvarea” önkéntes Mentőtársulat, Timisoara, Belvá- ros. Írásbeli kérdézősködés esetén a válaszhoz szükséges postabélyegeket mellékelendők lesznek. A Salvarea önkéntes Mentőtársulat egyébként f. évi július hó 1-jével megfogja kezdeni a tervbevev

sorozatos gázolásokat

malmokban, gyárakban, laktanyákban, kórházakban és nagy vállalatokban. Fölhívjuk az érdeklődők szíves figyelmét ezen fontos körülményre. Gyors elhatározás esetén még részt vehetnek érdeklődők ezen sorozatos gázolásoknál a jelentkezés sorrendjében.

b) A Hora-eljárás:

Mi a Hora?

Egy 25 vagy 30 cm hosszú, viaszkozott, hengeralku tokban el- helyezett gázfejlesztésre alkalmas por, melynek gáza nehezebb lévén a le- vegőnél, melyen lezuhodik a földre és 5 perc alatt a kártékonyak folyosóit és helyiségeit egy erős hatású gázzal tölti meg.

Mit nyújt a Hora?

Megöli a kártékony rágcsáló állatokat, u. m.: a malom egereket, a házi és mezei egereket, a patkányt, a vakondot, a mezei nyulat, a hőrcsö- gőt, a rókát stb. stb. a legnagyobb biztonsággal.

Hol használható a Hora?

Mezőkön, kerteken, bevetett földeken, folyosókban, raktárakban, pajtákban és istállókban.

Mik a Hora-gázolás előnyei?

Egy egyszerű, könnyen kezelhető és elpusztíthatatlan kis készülék segítségével mindenki maga fejlesztheti a szükséges gázmennyiséget. A gázfejlesztő töltények állandóan használatra készek. A gáz semmiféle ki- hatással nincsen sem a növényzetre, sem az ültetvényekre. Robbanási veszély kizárva.

Mennyibe kerül a Hora-gázolás?

Olcsóbb, mint az ez idő szerint alkalmazni szokott bármelyik irtó- eljárás, főleg azért, mert az eredmény minden körülmény között biztos és mert egy hold földnek sikeres gázolásához 16-20 gáztöltény elegendő.

Hol szerezhető meg a Hora-készülék és a szükséges gáztöltények?

Kizárólag „Salvarea” önkéntes Mentőtársulatnál, Timisoara, Belváros. A mentőtársulat érdeklődőknek készségesen áll rendelkezésére írásbeli megkeresésekre is válaszol, ha a szükséges válasz bélyeg mellekelve van. Sőt hajlandó külön meghívásra egy próba-gázolást fogantatosítani, ha az illető a fölmerülő költségeket megtéríti.

Timisoara, 1927 június kó.

„Salvarea” önkéntes Mentőtársulat
Timisoara—Belváros.

Ma feladja holnap megjelenik holnapután eredményt hoz hirdetése a Déli Hirlapban